

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ НА БАЗІ НОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

Виконавець: здобувачка другого рівня вищої освіти, групи м2МН-з
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма: Менеджмент
МИХАЙЛОВА Дар'я Павлівна
Керівник: к.е.н., доц. ЛЕМІШ Катерина

Запоріжжя – 2024

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ	
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕГРАЦІЇ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЙНУ СТРАТЕГІЮ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1. Поняття та значення інтеграції нових технологій	10
1.2. Вплив технологічних інновацій на організаційну стратегію	13
1.3. Проблеми та виклики технологічної інтеграції	17
1.4. Сучасні технологічні тренди в авіаційній промисловості та їх інтеграція	20
Висновки до розділу 1	28
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ІНТЕГРАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ НА ДП «АНТОНОВ»	
2.1. Оцінка показників діяльності ДП «Антонов»	31
2.2. Технологічні можливості та інфраструктура ДП «Антонов»	34
2.3. Аналіз поточного стану підприємства	38
2.4. Інтеграція технологій: переваги та виклики	41
2.5. Оцінка конкурентного середовища	46
Висновки до розділу 2	51
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКИ І ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ІНТЕГРАЦІЇ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УКРАЇНСЬКИХ АВІАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	
3.1. Стратегія впровадження технологічних інновацій	54
3.2. Рекомендації щодо розвитку виробничих процесів	56
3.3. Управління змінами в організаційній структурі	59

3.4. Економічне обґрунтування впровадження технологій	62
3.5. Запропоновані інноваційні проекти	67
3.6. Рекомендації для державної підтримки	85
Висновки до розділу 3	89
ВИСНОВКИ	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	95
ДОДАТКИ	97

ВСТУП

Інтеграція нових технологій є ключовим чинником розвитку сучасних підприємств, адже саме інновації визначають їхню конкурентоспроможність і здатність відповідати на виклики глобалізованого ринку. Особливо це актуально для високотехнологічних галузей, таких як авіаційна промисловість, де динаміка змін є надзвичайно швидкою, а вимоги до якості продукції, ефективності та екологічності постійно зростають. Нові технології дозволяють оптимізувати виробничі процеси, підвищувати продуктивність, зменшувати витрати та впливати на екологічну складову діяльності підприємств. Це особливо важливо в умовах сучасного ринку, де кожна деталь може стати вирішальною для успіху компанії.

Державне підприємство «Антонов» є одним із найвідоміших представників української авіаційної галузі, яке має багаторічну історію і безліч досягнень у розробці та виробництві унікальних літаків. Проте, як і багато інших підприємств у цій сфері, «Антонов» стикається з низкою викликів, які значно ускладнюють процес впровадження технологічних інновацій. Застаріла інфраструктура, яка не була модернізована протягом тривалого часу, створює бар'єри для використання новітніх технологій. Недостатнє фінансування, пов'язане з економічними проблемами та обмеженими інвестиціями, значно уповільнює процес модернізації. Крім того, геополітична ситуація та втрата традиційних ринків, таких як російський, змушують підприємство шукати нові можливості для розвитку в умовах жорсткої конкуренції на міжнародному рівні.

В умовах, коли глобальна авіаційна галузь робить акцент на цифровізації, автоматизації та впровадженні екологічно чистих технологій, відставання у цих аспектах ставить під загрозу конкурентоспроможність ДП «Антонов». Саме тому актуальність дослідження впровадження нових технологій не викликає

сумнівів. Для підприємства це не просто необхідність, а життєво важливий напрямок, який дозволить зберегти свої позиції в галузі та відкривати нові можливості для зростання.

Розробка ефективних стратегій інтеграції технологічних інновацій має на меті не лише вирішення поточних проблем, але й створення бази для довгострокового розвитку. Це включає вдосконалення інфраструктури, збільшення інвестицій у дослідження та розробки, залучення висококваліфікованих спеціалістів і розширення міжнародної співпраці. Впровадження новітніх технологій, таких як цифрові двійники, 3D-друк, автоматизація виробництва та альтернативні джерела енергії, може забезпечити ДП «Антонов» стійкість до економічних викликів і адаптацію до вимог сучасного ринку.

Актуальність цього дослідження також підкріплюється тим, що інновації стають глобальним трендом, а їхнє ігнорування може призвести до втрати ринкових позицій. Розробка та впровадження ефективних рішень дозволить ДП «Антонов» не лише подолати поточні труднощі, але й стати прикладом для інших підприємств у сфері авіабудування. Інтеграція нових технологій сприятиме зростанню економічних показників компанії, підвищенню її репутації та зміцненню позицій на міжнародному ринку, що є стратегічно важливим як для самого підприємства, так і для української авіаційної промисловості в цілому.

Об'єкт дослідження: діяльність ДП «Антонов» у контексті інтеграції нових технологій.

Предмет дослідження: технологічні інновації та їхній вплив на ефективність роботи авіаційного підприємства.

Мета дослідження: розробити рекомендації щодо впровадження нових технологій у діяльність ДП «Антонов» для підвищення ефективності діяльності та конкурентоспроможності.

Завдання дослідження:

1. проаналізувати теоретичні основи інтеграції технологічних інновацій у виробничі процеси;
2. дослідити поточний стану ДП «Антонов», включаючи інфраструктуру, фінансові показники та рівень інноваційної активності;
3. визначити основні виклики, пов'язані з впровадженням нових технологій на підприємстві.
4. розробити конкретні рекомендації щодо інтеграції новітніх технологій у виробничі процеси ДП «Антонов»;
5. оцінити можливі економічні результати від впровадження запропонованих заходів.

Для виконання поставлених завдань було використано комплекс методів: аналіз наукової літератури, фінансово-економічний аналіз, порівняльний аналіз діяльності конкурентів, а також методи прогнозування економічних показників.

Емпірична база дослідження. Дослідження базується на даних офіційних звітів ДП «Антонов» за 2018–2022 роки, міжнародних авіаційних компаній (Airbus, Boeing), а також статистичних даних галузі.

Теоретичне значення роботи. Робота поглиблює розуміння впливу технологічних інновацій на ефективність підприємств, зокрема у сфері авіабудування, і визначає ключові чинники, що впливають на успішність інтеграції технологій.

Практичне значення роботи. Результати дослідження можуть бути використані для оптимізації виробничих процесів на ДП «Антонов» та інших підприємствах авіаційної галузі України. Розроблені рекомендації сприятимуть підвищенню ефективності діяльності підприємства, зменшенню витрат і зміцненню конкурентних позицій на ринку.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження доповідалися на Днях науки БДПУ 14. Травня 2024 р. [19]. За результатами

дослідження опубліковано 2 наукові праці.

Структура й обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, викладених на 94 сторінках, списку використаних джерел та літератури із 19 найменування на 2 сторінках, 5 додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи 104 сторінки, включаючи 5 рисунків та 8 таблиць.

ВИСНОВКИ

У ході виконання кваліфікаційної роботи було проведено дослідження основних аспектів розвитку авіаційної галузі на прикладі Державного підприємства «Антонов». У дослідженні особливу увагу було зосереджено на інтеграції технологічних інновацій, їх впливі на виробничі процеси, конкурентоспроможність та перспективи підприємств у контексті сучасних викликів.

Здійснений теоретичний аналіз виявив, що технологічні інновації, зокрема цифрові двійники, автоматизація, 3D-друк та впровадження композитних матеріалів, відіграють ключову роль у підвищенні ефективності виробництва, поліпшенні якості продукції та зниженні витрат на виробництво. Ці інновації відображають актуальні глобальні тенденції, зокрема декарбонізацію, екологічну відповідальність та цифровізацію.

Аналіз сучасного становища державного підприємства "Антонов" виявив ряд проблем, які гальмують його розвиток. Серед зазначених труднощів слід відзначити застарілість інфраструктури, обмежений рівень автоматизації, недостатні обсяги інвестицій у модернізацію, а також нестачу кадрових ресурсів. Крім того, геополітична ситуація та втрата основних ринків після 2014 року призвели до виникнення додаткових труднощів для інтеграції в міжнародну економічну систему. Однак здійснений аналіз засвідчив існування істотного потенціалу для вдосконалення шляхом застосування інноваційного підходу до розвитку.

У даній роботі було розроблено конкретні рекомендації, орієнтовані на підвищення ефективності функціонування підприємства. У дослідженні особлива увага приділяється модернізації виробничих процесів через інтеграцію цифрових двійників та автоматизованих систем управління, а також

впровадженню технології 3D-друку для виготовлення компонентів і адаптації сучасних матеріалів. Особливу увагу було зосереджено на розробці освітніх програм, спрямованих на підготовку кваліфікованих кадрів, які є вирішальними для інтеграції сучасних технологій.

Економічний аналіз запропонованих заходів підтвердив їхню обґрунтованість та потенційні вигоди. В особливості, інвестиції в автоматизацію та цифровізацію характеризуються коротким терміном окупності, що обґрунтовує їх економічну ефективність, навіть в умовах обмежених фінансових ресурсів.

Дана робота здійснює оригінальний внесок у рамки сучасної теорії та практики менеджменту. Зокрема, запропонована методологія інтеграції інновацій передбачає застосування цифрових двійників, що надає підприємствам можливість своєчасно адаптуватися до змінюваних ринкових умов. Це створює можливості не тільки для підвищення ефективності, але й для стратегічного управління ризиками. Важливим аспектом є також реалізація індивідуалізованих навчальних програм для працівників, що сприяє підвищенню їхньої лояльності та здатності адаптуватися до нових технологічних змін. У даному дослідженні детально аналізується процес інтеграції інновацій у рамках державної підтримки, що сприяє досягненню синергії між приватним сектором та державними інститутами.

Актуальність і значущість даного дослідження визначається тим, що воно представляє собою комплексний підхід до вирішення питань, пов'язаних з недостатньою інноваційною активністю. Вперше розроблено модель, що інтегрує економічні, технічні та організаційні складові процесу інтеграції технологій, адаптовану до специфіки української авіаційної галузі. Дане дослідження надає кваліфікаційній роботі не лише наукову значущість, але й практичну спрямованість.

Отже, кваліфікаційна робота продемонструвала, що інтеграція інноваційних технологій, підтримувана ефективним управлінням, модернізацією виробничих процесів та державною підтримкою, здатна забезпечити Державному підприємству «Антонов» успішну адаптацію до сучасних викликів, зміцнення конкурентоспроможності та забезпечення сталої довгострокової розвитку в контексті глобальної авіаційної індустрії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Airbus Group. (2021). Annual Report 2021. Airbus Group Press. С. 10-25.
2. Antonov Company. (2022). Офіційний звіт про діяльність підприємства за 2022 рік. Київ: ДП «Антонов». С. 5-40.
3. Бенедиктов, А. А. (2021). Глобальні перспективи розвитку авіаційних технологій. Київ: Інститут авіаційних технологій. С. 65–120.
4. Бойко, А. В. (2020). Технологічна адаптація підприємств у глобалізованому світі. Дніпро: Технополіс. С. 50–92.
5. Бондаренко, А. М. (2022). Конкурентоспроможність українських авіапідприємств на світовому ринку. С. 60-85.
6. Boeing. (2022). Commercial Market Outlook. Chicago: Boeing Commercial Airplanes. С. 35-60.
7. Дорошенко, К. О. (2020). Методологічні підходи до інтеграції цифрових рішень у виробництво. Львів: Видавництво "Інновація". С. 55–95.
8. Гринь, Л. О. (2020). Використання композитних матеріалів у літакобудуванні: український контекст. Дніпро: Інститут авіаційних технологій. С. 90-130.
9. Іванов, П. М. (2020). Інноваційні технології в авіаційній промисловості: від ідеї до реалізації. Київ: Наукова думка. С. 45–78.
10. Іванов, П. М. (2021). Інтеграція інновацій в управлінські стратегії підприємств. Київ: Наукова думка. С. 12–45.
11. Ковальчук, О. В., & Боровик, І. В. (2021). Інтеграція цифрових технологій в авіабудівній галузі. Запоріжжя: Вид-во "Техніка". С. 75-112.
12. Ковальчук, О. В., & Романенко, М. С. (2021). Економічні основи інноваційного розвитку підприємств. Одеса: Одеський національний економічний університет. С. 22–48.

13. Кравченко, О. П. (2021). Інноваційні підходи до управління авіаційними підприємствами. Харків: Видавництво ХАІ.С. 30-65.
14. Левченко, С. Ю. (2019). Модернізація виробничих процесів на підприємствах авіабудування. Видавництво "Наука і техніка".С. 101-135.
15. Міністерство інфраструктури України. (2021). Стратегія розвитку авіаційної галузі до 2030 року. Київ: МІУ.С. 15-50.
16. Національна академія наук України. (2021). Роль цифрових двійників у модернізації авіаційної галузі. Київ: НАН України.С. 112–140.
17. Руденко, А. В., & Корнійчук, О. С. (2022). Інтелектуальні системи управління польотами: перспективи та виклики. УкрАвіаВидав.с. 55–98.
18. Шевченко, Т. А., & Петрова, В. М. (2020). Авіаційна промисловість України: сучасний стан і перспективи. Харків: Харківський авіаційний інститут.С. 30–65.
19. Михайлова Д. Розробка стратегії розвитку організації на базі нових технологій. Збірник тез наукових доповідей здобувачів вищої освіти Бердянського державного педагогічного університету на Днях науки 14 травня 2024 року. Том 1. Суспільні науки. Бердянськ : БДПУ, 2024. С.392-394.
URL: <https://drive.google.com/file/d/1lo0qP0QGyDwbbBMBU47ByWuJcZnp06Ou/view>